

KONVENCIJA DĖL KELIO UŽKIRTIMO GENOCIDO NUSIKALTIMUI IR BAUDIMO UŽ JĮ*

Susitariančiosios Šalys,

atsižvelgdamos į tai, kad Jungtinių Tautų Organizacijos Generalinė Asamblėja 1948 m. gruodžio 09 d. rezoliucijoje 96 (I) pareiškė, jog genocidas yra nusikaltimas pagal tarptautinę teisę ir prieštarauja Jungtinių Tautų Organizacijos tikslams bei yra smerkiamas civilizuoto pasaulio;
pripažindamos, kad per visą istoriją dėl genocido žmonija patyrė daug nuostolių; ir
būdamos įsitikinusios, jog norint išvaduoti žmoniją nuo tokios pasibaisėtinos nelaimės būtina bendradarbiauti tarptautiniu mastu,
s u s i t a r ė:

1 straipsnis

Susitariančiosios Šalys patvirtina, kad genocidas, nesvarbu, ar jis vykdomas taikos ar karo metu, yra nusikaltimas pagal tarptautinę teisę, ir įsipareigoja užkirsti jam kelią ir už jį bausti.

2 straipsnis

Šioje Konvencijoje genocidu laikoma toliau išvardyta veika, kuria siekiama visiškai ar iš dalies sunaikinti kokią nors nacionalinę, etninę, rasinę ar religinę grupę, būtent:

- a) tos grupės narių žudymas;
- b) rimtų fizinių ar psichikos sužalojimų darymas tos grupės nariams;
- c) tyčinis sudarymas tai grupei tokių gyvenimo sąlygų, kuriomis apgalvotai siekiama fiziškai sunaikinti ją visą ar jos dalį;
- d) priemonių, kuriomis siekiama riboti tai grupei priklausančių žmonių gimstamumą, panaudojimas;
- e) prievartinis vienos tokios grupės vaikų perdavimas kitai.

3 straipsnis

Baustina ši veika:

- a) genocidas;
- b) susitarimas vykdyti genocidą;
- c) tiesioginis ir viešas kurstymas vykdyti genocidą;
- d) pasikėsinimas vykdyti genocidą;
- e) bendrininkavimas vykdant genocidą.

4 straipsnis

Asmenys, vykdantys genocidą ar kokią nors kitą 3 straipsnyje nurodytą veiką, yra baudžiami nepaisant to, ar jie yra pagal konstituciją atsakingi valstybės vadovai, pareigūnai ar privatūs asmenys.

5 straipsnis

Susitariančiosios Šalys, kiekviena vadovaudamasi savo konstitucija, įsipareigoja priimti reikiamus teisės aktus, kad įsigaliotų šios Konvencijos nuostatos ir kad būtų numatytos veiksmingos bausmės asmenims, kaltiems dėl genocido ar dėl kitos 3 straipsnyje nurodytos veikos.

---

* Lietuvos Respublikai įsigaliojo 1996 m. gegužės 1 d.

6 straipsnis

Asmenys, kaltinami genocidu ar kokios nors kitos 3 straipsnyje nurodytos veikos darymu, turi būti teisiami tos valstybės, kurios teritorijoje ta veika įvykdyta, kompetentingo teismo arba tokio tarptautinio baudžiamojo teismo, kuris turi jurisdikciją toms Susitariančiosioms Šalims, kurios pripažįsta jo jurisdikciją.

7 straipsnis

Ekstradicijos atveju genocidas ir kita 3 straipsnyje nurodyta veika nelaikomi politiniais nusikaltimais.

Tokiais atvejais Susitariančiosios Šalys įsipareigoja išduoti asmenį pagal galiojančius savo valstybės įstatymus ir galiojančias tarptautines sutartis.

8 straipsnis

Kiekviena Susitariančioji Šalis gali kreiptis į Jungtinių Tautų Organizacijos kompetentingas institucijas ir reikalauti, kad jos, vadovaudamosi Jungtinių Tautų Organizacijos Įstatais, imtųsi, jų nuomone, būtinų priemonių ir užkirstų kelią genocidui ar kuriai nors kitai 3 straipsnyje nurodytai veikai ir tokią veiką sustabdytų.

9 straipsnis

Susitariančiųjų Šalių ginčai dėl šios Konvencijos aiškinimo, taikymo ar vykdymo, įskaitant ginčus dėl kurios nors valstybės atsakomybės už genocidą ar kurią nors kitą 3 straipsnyje nurodytą veiką, perduodami nagrinėti Tarptautiniam Teisingumo Teismui bet kurios ginčo šalies prašymu.

10 straipsnis

Ši Konvencija, kurios tekstai anglų, ispanų, kinų, prancūzų ir rusų kalbomis yra autentiški, datuojama 1948 m. gruodžio 9 d.

11 straipsnis

Ši Konvencija iki 1949 m. gruodžio 31 d. pateikiama pasirašyti visoms Jungtinių Tautų Organizacijos narėms ir visoms valstybėms, kurios nėra šios Organizacijos narės, bet kurias Generalinė Asamblėja pakvietė pasirašyti šią Konvenciją.

Ši Konvencija turi būti ratifikuota, ratifikavimo dokumentai deponuojami Jungtinių Tautų Organizacijos Generaliniam Sekretoriui.

Nuo 1950 m. sausio 1 d. prie šios Konvencijos gali prisijungti kiekviena Jungtinių Tautų Organizacijos narė ir kiekviena valstybė, kuri nėra šios Organizacijos narė, bet yra pirmiau minėta tvarka pakviesta tai padaryti.

Prisijungimo dokumentai deponuojami Jungtinių Tautų Organizacijos Generaliniam Sekretoriui.

12 straipsnis

Kiekviena Susitariančioji Šalis gali bet kada, apie tai pranešdama Jungtinių Tautų Organizacijos Generaliniam Sekretoriui, išplėsti šios Konvencijos taikymą visoms arba kai kurioms teritorijoms, už kurių užsienio ryšius ji yra atsakinga.

13 straipsnis

Tą dieną, kai deponuojami pirmieji dvidešimt ratifikavimo ar prisijungimo dokumentų, Generalinis Sekretorius parengia Protokolą ir jo nuorašus perduoda visoms Jungtinių Tautų Organizacijos narėms ir visoms 11 straipsnyje nurodytoms valstybėms, kurios nėra šios Organizacijos narės.

Ši Konvencija įsigalioja devyniasdešimtą dieną nuo tos dienos, kai deponuojamas dvidešimtas ratifikavimo ar prisijungimo dokumentas.

Ratifikavimo ir prisijungimo dokumentai, gauti po to, kai įsigalioja ši Konvencija, įsigalioja devyniasdešimtą dieną nuo tos dienos, kai jie deponuojami Jungtinių Tautų Organizacijos Generaliniam Sekretoriui.

14 straipsnis

Ši Konvencija galioja dešimt metų nuo jos įsigaliojimo dienos.

Po to ji lieka galioti tolesniems penkerių metų laikotarpiams toms Susitariančiosioms Šalims, kurios jos nedenonsavo likus mažiausiai šešioms mėnesiams iki atitinkamo jos galiojimo laikotarpio pabaigos.

Konvencija denonsuojama apie tai raštu pranešant Jungtinių Tautų Organizacijos Generaliniam Sekretoriui.

15 straipsnis

Jei dėl denonsavimų šios Konvencijos dalyvių lieka mažiau kaip šešiolika, Konvencija nustoja galioti tą dieną, kai įsigalioja paskutinis denonsavimas.

16 straipsnis

Kiekviena Susitariančioji Šalis gali bet kada, raštu apie tai pranešdama Generaliniam Sekretoriui, paprašyti pataisyti ir papildyti šią Konvenciją.

Generalinė Asamblėja sprendžia, kokių priemonių reikia imtis atsižvelgiant į tokį prašymą, jei ji mano, kad tokių priemonių apskritai reikia.

17 straipsnis

Jungtinių Tautų Organizacijos Generalinis Sekretorius praneša visoms Jungtinių Tautų Organizacijos narėms ir 11 straipsnyje nurodytoms valstybėms, kurios nėra šios Organizacijos narės, apie:

- a) pasirašymo, ratifikavimo ir prisijungimo dokumentus pagal 11 straipsnį;
- b) pranešimus pagal 12 straipsnį;
- c) šios Konvencijos įsigaliojimo datą pagal 13 straipsnį;
- d) denonsavimus pagal 14 straipsnį;
- e) Konvencijos galiojimo pasibaigimą pagal 15 straipsnį;
- f) pranešimus pagal 16 straipsnį.

18 straipsnis

Šios Konvencijos originalas deponuojamas Jungtinių Tautų Organizacijos archyve.

Patvirtintos šios Konvencijos kopijos perduodamos visoms Jungtinių Tautų Organizacijos narėms ir visoms 11 straipsnyje nurodytoms valstybėms, kurios nėra šios Organizacijos narės.

19 straipsnis

Šią Konvenciją registruoja Jungtinių Tautų Organizacijos Generalinis Sekretorius jos įsigaliojimo dieną.
